

NIEUWSBRIEF

JULI 2014

IN DIT NUMMER:

**BUDDYPROJECT
SANCTA MARIA** 3

**KLAVERTJE
VIER IN BER-
LAAR** 3

**FEEST IN STE-
VOORT EN KA-
PELLEN** 3

SPROKKELS 4

WIJ GEDENKEN 4

INTERESSANTE IN- FORMATIE:

- Alle personeelsleden van de VZW 'Vrije Basisscholen van de Zusters van Berlaar' zijn uitgenodigd te Berlaar op 22 oktober 2014...: "Op bezoek bij de bronnen van de school".
- De directies van de Secundaire Instituten komen samen op donderdag 13 november 2014.
- De directies van de Basisscholen komen samen op dinsdag 16 december '14.

HOE ZINVOL OP WEG NAAR GROTERE BESTUREN?

Het voorbije schooljaar gonsde het van de bedrijvigheid rond de schaalvergroting van schoolbesturen. Gemakkelijkshalve hanteren we in dit artikel de term 'scholengroepen'. In de inleiding van de vorige Nieuwsbrief (nummer 31, januari 2014) maakten we melding van de werkgroep die door zuster Leen Hertsens, Algemeen overste, in het leven werd geroepen over dit cruciale onderwerp: hoe verankeren we de huidige schoolbesturen van de congregatie met het oog op een duurzame toekomst? En met welke partners? Wat zijn de mogelijkheden? Krijgen we kansen? De vijfkoppige werkgroep (zuster Leen Hertsens, zuster Marie Josee Kempen, Rosanne Heirman, Werner Beyers en Jan Van Deuren) had heel wat contacten met andere schoolbesturen, bracht op regelmatige basis verslag uit aan elkaar over al deze gesprekken en maakte afspraken voor het vervolg. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de basistekst "Werkdocument bij besprekingen over bestuurlijke schaalvergroting". Dit document leggen we bij het begin van het nieuwe schooljaar aan enkele schoolbesturen voor. Immers, waar het er op de ene plaats moeizaam aan toe gaat, verloopt het elders in de beste omstandigheden. De werkgroep is er ondertussen rotsvast van overtuigd dat het zonder enige "verwantschap" tot niets leidt...

In de loop van de vele besprekingen die er geweest zijn totnogtoe zijn we op niet minder dan vijf breuklijnen uitgekomen. In deze Nieuwsbrief staan we daar even bij stil. Het is onze

vaste overtuiging dat men bepaalde tendensen dreigt te onderschatten.

Eerst en vooral zijn er de congregationele schoolbesturen naast diocesane/parochiale schoolbesturen. Congregaties zijn vaak over een grotere regio actief, hebben vrijgesteld die deel uitmaken van geprofessionaliseerde besturen en hebben in de regel al tientallen jaren aan ruime netwerkvorming gedaan. Bovendien hechten ze veel waarde aan het opvoedingsproject—nog steeds met enthousiasme gekoppeld aan het christelijk geloofsverhaal en het levensverhaal van de stichter(es). Dat deze besturen verspreid zijn over meerdere regio's is historisch te verklaren: religieuzen gingen dienstbaar in op de vraag van kerkelijke oversten om overal op het grondgebied met onderwijs te starten. Diocesen hebben zich uiteraard zeer regionaal georganiseerd. Dit totaal verschillend gegeven groeit in bepaalde regio's uit tot een bron van tegenstelling. Waar men vroeger binnen de scholengemeenschap goed kon samenwerken, wordt men nu gedwongen mee te doen of aan de zijlijn geplaatst. "Liefst met jullie, maar als het moet zonder jullie" is een letterlijk gehoorde uitspraak. Ook de tekst "Krijtlijnen voor een toekomstige bestuurlijke schaalvergroting" (VSKO, 14 november 2013) heeft het in 4.5 over "Om deze verantwoordelijkheid te kunnen invullen, is een schoolbestuur bij voorkeur regionaal verankerd." Het VSKO, van wie de congregationele besturen nochtans loyale partners zijn, maakt het met deze overaccentuering bepaalde schoolbesturen

bijzonder moeilijk. Is onze geldelijke bijdrage aan de verbonden niet evenveel waard?

Een *tweede breuklijn* situeert zich in de tegenstelling tussen basis- en secundair onderwijs. Ook hier mag gezegd: congregaties maakten en maken dit onderscheid niet en zijn al langer gewend aan niveau overschrijdende samenwerking. Bij ons geen “calimero-effect”, iets dat zo vaak wordt ingeroepen! Samenwerking op het vlak van veiligheid, MVD-personeel, ICT, gebruik van infrastructuur en inhoudelijk-pedagogische thema’s (zie het Buddy-project verder in deze Nieuwsbrief): het is ingeburgerd tot en met. Geen van onze directieleden die zich de ‘mindere’ of de ‘meerdere’ voelt. ‘t Is maar hoe je daar als bestuur mee omgaat...

Toch kunnen we enig begrip opbrengen voor kleinere besturen in het basisonderwijs met één school. Dat brengt ons automatisch tot een *derde breuklijn*, die tussen kleinere en grote(re) schoolbesturen. Dat de kleine partner – met een bestuur dat zich totaal en gratis inzet met vrijwilligers – zich onwennig voelt bij de huidige besprekingen, is maar al te begrijpelijk. Vanuit onze werkgroep doen we er alles aan om deze mensen vanuit groot respect, niet inhalig en met de volle erkenning van hun verdiensten, te benaderen. We kunnen alleen maar hopen dat deze *approach* algemeen zou zijn...

En dat leidt ons uiteraard tot de *vierde tegenstelling*: betaalde bestuurders en vrijwilligers. We vinden dit een moeilijke en nodeloos pijnlijke aangelegenheid, waar ook de verbonden hun verantwoordelijkheid moeten in nemen. Er zijn twee elementen in deze vierde breuklijn. Omdat men in de beginfase de term “professionele bestuurders” hanteerde, reageerden vrijwilligers terecht enigszins geërgerd: zijn wij dan niet professioneel bezig? Het is duidelijk dat elke bestuurder, vanuit zijn ervaring en professionele achtergrond, professionaliteit inbrengt en het is het samenspel van het geheel dat een bestuur professioneel maakt! Maar er is meer. In de gesprekken die we voeren is vaak te horen

dat het moet “klikken” met de school, de directie en het team ter plaatse. Vrijwillige bestuurders stellen dat ze met angst kijken naar de evolutie en vragen zich luidop af of ze aan een toekomstig bestuur van grote omvang en dito verantwoordelijkheid nog wel willen deelnemen. En dus zullen het VSKO en de verbonden er goed moeten over waken dat men, door voortdurend te stellen “dat het steeds moeilijker wordt om voldoende vrijwillige bestuursleden te vinden” niet juist de hele werking op basis van gratis inzet ontvolkt!

En *tenslotte* stellen we ook een breuklijn vast tussen stad en periferie/platteland. Dat het regionale meer speelt in een stedelijke omgeving willen we graag aannemen, maar anderzijds alle problemen van de grootsteden almaar importeren in meer landelijke regio’s werkt contraproductief. We pleiten hier voor een genuanceerde benadering van elke regio. Wat zich aandient, moet daar opgelost worden. Ook dat is subsidiariteit! Indien het VSKO en de verbonden van meet af aan gegaan waren voor een kwalitatieve invulling van het “Zonaal Overlegforum”, zou alles in een veel natuurlijker proces kunnen plaatsvinden.

De identiteit van onze scholen – waaraan we vasthouden en die ons leven voedt – is steeds een geschonken identiteit, we hebben er niets voor moeten doen en ze is zeker niet regiogebonden! We zagen en zien ze in zovele mensen die hun leven wijd(d)en aan onderwijs vanuit een welbepaalde traditie. Onze (elke) generatie “herleest” (Bert Roebben) deze traditie en brengt ze weer tot leven: dat kan mogelijk zijn vanuit een zekere algemene christelijke traditie, maar veel sterker is deze lectuur bij een koppeling aan een welbepaalde particuliere traditie. Scholengroepen moeten de sterke elementen van de verschillende opvoedingsprojecten doen oplichten, niet uitwissen. Mogen de congregatieve schoolbesturen ook in de toekomst kansen krijgen om hieraan mee te werken, dat is onze diepste wens.

BUDDY PROJECT IN SANCTA MARIA—AARSCHOT

Te Aarschot vindt voor het tweede jaar op rij een mooi samenwerkingsproject plaats tussen Basisschool en Secundair Instituut 'Sancta Maria'. Dertig leerlingen van het 6de jaar helpen en begeleiden enthousiast kinderen van de basisschool: ze zijn **buddy** en leren kinderen vlotter lezen.

De zesdejaars getuigen zelf: *"Wij vinden dit project leuk om te doen. De kinderen zelf vinden het ook heel leuk, want als we over de speelplaats lopen, dan vragen ze wanneer we terugkomen. De kinderen kennen ons en willen liever met hun vaste buddy lezen."* - Iemand anders zegt: *"Je ziet de*

kinderen echt evolueren. Eerst lezen ze stotterend of zonder intonatie. Ze pauzeren niet na een punt bij voorbeeld. Je merkt dat ze met ons beter gaan lezen en dus de tekst beter verstaan." De Basisschool zette de buddy's dan ook verdiend in de bloemetjes: ze kregen een mooie groepsfoto én een gratis filmticket. Omdat zo'n actie duidelijk past in het opvoedingsproject steunden de Zusters van Berlaar dit dan ook graag financieel. Ook volgend schooljaar zal voorlezen, tandemlezen en huiswerkbegeleiding opnieuw georganiseerd worden.

Proficiat voor dit mooie en zinvolle initiatief!

FEEST IN STEVOORT EN KAPELLEN...

Tijdens het weekend van 25 en 26 april 2014 vond een dubbel feest plaats. Op vrijdagavond 25 april werd in het Instituut Mariaburcht te Stevoort een prachtig nieuw gebouw plechtig geopend en ingehuldigd, in aanwezigheid van vele genodigden: zusters van het Algemeen Bestuur en van de gemeenschap te Stevoort, (oud-)directies en (oud-)leerkrachten, collega's van andere schoolbesturen en scholen, vertegenwoordigers van DIKO, architectenbureau De Vloed, hoofdaannemer Heijmans (Bilzen) en onderaannemers ... het bonte gezelschap werd onthaald door algemeen directeur Marita Breems die ook het geheel aan elkaar weefde. Op bijzondere wijze werd de familie van de betreurde Georges De Klerck (studiebureau SDKE) verwelkomd. Waar Georges dit project opvolgde zolang hij kon, was het zoon Koen die nadien deze opdracht verder zette. Enkele toespraken wisselden af met muzikale omlijsting door de leerlingen en een lekker hapje en drankje zorgde voor de inwendige mens. Na het officiële gedeelte kon een bezoek gebracht worden aan de fonkelnieuwe en kraaknette klaslokalen, waaronder een aantal fraai ingerichte vaklokalen en een etalageklas. En ook hier siert een kunstwerk van Koen LEMMENS, die als beeldend kunstenaar al heel wat werk verrichte voor onze scholen, de grote traphal.

De volgende dag, zaterdag 26 april, trokken we naar Kapellen, naar het Instituut Mater Salvatoris. Daar mocht onderwijscoördinator Jan Van Deuren een gelijkaardig gezelschap verwelkomen, echter aangevuld door heel wat oudleerlingen—want hier werd het 75-jarig bestaan van de school gevierd. Naar aanleiding hiervan werd een fraai boek uitgegeven, onder de titel *"Nog steeds van harte"*, met daarin een uitvoerige geschiedenis van de school, vanaf het prille begin onder de dynamische leiding van zuster Luïgia (Anna De Waele), gekruid met heel wat interviews met oudleerlingen en oudleerkrachten, en rijkelijk geïllustreerd. Oud-directeur Werner Beyers gaf een aangename en pittige impressie van de talrijke samenkomsten van de redactieraad, die drie jaren werkte aan deze uitgave en die dankbaar mocht buigen op de kennis van zuster Aleidis Scheire, die voorafgaand aan de publicatie verscheidene hoofdstukken aandachtig doornam. Tijdens deze geslaagde zaterdag liep de traditionele opendeurdag over in deze academische zitting, die op zijn beurt overging in het gezellig samenzijn van vele oudleerlingen.

Beide evenementen brachten de vreugde van het opvoedingsproject *"Hart van God op aarde zijn"* ongedwongen naar boven, en zullen nog lange tijd zoet nasmaken...

Het team van Klavertje Vier op bezoek te Berlaar 7 februari 2014.

Het voltallige team van Klavertje Vier vertrok met veel plezier.

We reden naar het warme nest te Berlaar, benieuwd naar het leven aldaar.

Heel warm werden we onthaald. De zusters hadden veel lekkers in huis gehaald...

Een boeiende uiteenzetting in de prachtige kapel tot een uur of één, het bracht onze gedachten op de been.

Ons opvoedingsproject en de geschiedenis kwamen eerst aan bod. Het deed ons stilstaan bij onze taak voor de zwaksten hun lot.

Ook de dialoogschool eiste onze onverdeelde aandacht.

"Dat is een uitdaging..." fluisterde ieder van ons heel zacht.

In de namiddag werkten de twee teams verder met veel inspiratie in hun hart, maar nu wel ieder apart.

In eenvoud en dienstbaarheid werd er toen heel intens gewerkt, want zorg en communicatie, het kan—het is iets dat ons versterkt.

Om drie uur keerden we terug naar huis. Dankjewel, Berlaar, we voelden ons hier echt welkom en vooral heel thuis!

**Nadia ALAERS, directeur
kleuterafdeling Basisschool
Klavertje Vier.**

**ONDERWIJSCOÖRDINATIE
ZUSTERS VAN BERLAAR**

Markt 13

2590 BERLAAR

Telefoon: 03 482 17 80

E-mail: onthaal@zusters-berlaar.be

Eindredactie: Jan Van Deuren

Het kunstwerk van Koen Lemmens in de hal van de nieuwbouw te Stevoort, Mariaburcht.

SPROKKELS...

- In de VZW Instituut Mariaburcht Stevoort doet zich een wijziging voor in de Raad van Bestuur. Naar aanleiding van haar 80ste verjaardag gaf **zuster Mia Nickmans** haar ontslag als bestuurder. Zij blijft wel lid van de Algemene Vergadering. We zijn blij dat **zuster Lena Tholen** bereid was de omgekeerde stap te zetten: reeds vele jaren lid van deze VZW, werd ze tijdens de statutaire jaarvergadering van 27 mei jl. aangesteld als bestuurder. We danken de beide zusters van harte! Zuster Mia werd door directies en bestuur passend in de bloemetjes gezet tijdens de bestuursvergadering van 6 februari 2014.
- We schreven al eerder in onze Nieuwsbrieven over de nieuw gebouwde school in Bondapalli, India, die financieel ondersteund wordt vanuit de VZW 'Spandana'. Deze VZW kwam tot stand door en rond enkele enthousiaste leerkrachten van het Mater Salvatorisinstituut te Kapellen. Op zondag 11 mei konden we boeiende beelden en verhalen beluisteren en bekijken over de kleurrijke reis die een zestal deelnemers maakten. Ook de heer Bhushan, directeur en gangmaker van het project, was aanwezig. De nieuwe school staat er en kan nu volop gebruikt worden door vele kinderen die (eindelijk) onderwijs kunnen genieten.
- **"Het vuur doorgeven"**, zo luidde het op de uitnodiging n.a.v. het afscheid van zuster Andrea Caers als parochieassistente te Kapellen, Sint-Jacobus. De zuster oefende deze taak 42 jaar lang uit, met de haar kenmerkende inzet, fijngevoeligheid én levensoptimisme. Het werd dan ook een prachtige viering, vol dankbaarheid, voorgegaan door deken Michel Baert. De zuster is ook bestuurder van de VZW Vrije Scholen van Kapellen Centrum, en we hopen haar daar nog vele jaren in ons midden te hebben!
- Te Berlaar stelde de congregatie van de Zusters van Berlaar enkele lokalen in het klooster, Markt 24, ter beschikking van de heer Wim Obbers die er op 1 juli jl. een initiatief voor Buitenschoolse kinderopvang "De Kikker" startte. We wensen hem alle succes!

IN VERBONDEHEID GEDENKEN WE...

Na zware ziekte overleed op 22 februari '14 te Brugge de heer **Georges DE KLERCK** (°1940), stichter en bezieler van Studiebureau De Klerck, waarmee de congregatie in het kader van de infrastructuurprojecten al vele jaren samenwerkt. Georges werd, volgens zijn wens, in intieme kring begraven.

In WZC 'Sint-Jozef' te Wiekevorst overleed op 8 maart 2014 mevrouw **José PEETERS** (°1928), schoonmoeder van Chris Lambrechts, directeur van de Sint-Jan Lagere School te Wiekevorst.

Thuis in familiekring overleed mevrouw **Hubertine PUTZEYS** (°1939) op 29 maart jl., moeder van Marita Breems, algemeen directeur van het Instituut Mariaburcht te Stevoort.

Op 8 mei 2014 overleed thuis te Wiekevorst

mevrouw **Mathilde HEYLEN** (°1921), schoonmoeder van de heer Willy Vrijs. Willy is bestuurder van de VZW 'Vrije Basisscholen van de Zusters van Berlaar'.

In het Imeldaziekenhuis te Bonheiden overleed op 15 mei 2014 mevrouw **Gaby PROVINCIAEL** (°1938). Gaby was schoolhoofd—zoals dat toen nog genoemd werd—van de Vrije Kleuter- en lagere school te Itegem, dus voor de fusie.

En in AZ Klina te Brasschaat overleed op 19 mei 2014 de heer **Henri WUYTS** (° 1926), vader van Filip Wuyts, die bestuurder-ondervoorzitter is van de VZW Instituut Mater Salvatoris te Kapellen.

In de brede kring rond onze scholen dragen wij deze mensen mee en bieden woorden van troost aan hun families.

OPSTANDING

*Stilte zwijgt rondom
geen woorden verdraaid
of overbodig
maar een blik voor jou
eerlijk
geruststellend
zwevend over vlaktes
indringend in harten
welgekomen bevrijding
kwaad overwonnen
dus zwijg stil
verwonder je om
het opstaan uit de dood.
Zo bloeit de boodschap
tot zekerheid
vol inzet en
genegenheid.*

Philippe H. Rotsaert